

DE ZILVER- MIJNEN VAN DRENTHE

De jaren 80 in foto's
door Sake Elzinga

Sake Elzinga
1988

Sake Elzinga
2019

Voorwoord – Sake Elzinga, geboren in de stad Groningen en getogen in Drenthe, is één van de meest geëngageerde en trefzekere fotojournalisten van Nederland. Hij sleepte verschillende landelijke en internationale prijzen in de wacht. Jury's van prestigieuze organisaties zoals World Press Photo, Zilveren Camera en Fuji Award, herkenden de kwaliteit van zijn werk en gaven hem, via verschillende onderscheidingen op topniveau, de eer die hem toekomt.

Internationale erkenning op zijn vakgebied, verwierf hij onder meer met een indringende foto-reportage vanuit het ontvolkte en nog steeds radio-actieve gebied rondom de geëxplodeerde kerncentrale van Tsjernobyl. Ook maakte hij fotoreportages, waarmee hij internationaal respect afdwong, vanuit landen als Roemenië, Namibië en Syrië. De Drentse fotojournalist bevond zich in het brandpunt van het wereldnieuws, toen duizenden vrijheidslievende Duitsers de Berlijnse Muur bestormden. Voor het oog van zijn camera hakten zij een doorgang in dit gehate symbool van de Koude Oorlog.

Hoewel hij verschillende aanbiedingen kreeg om in de Randstad of in het buitenland te gaan werken, bleef Sake Elzinga Drenthe trouw. In zijn geavanceerde mediastudio, annex kunstgalerie en woning, in het centrum van de Drentse hoofdstad, werkt hij sinds kort aan de complete digitalisering van zijn indrukwekkende fotoarchief. Duizenden foto's, die hij in Drenthe maakte, schenkt hij aan het Drents Archief, waarbij hij ook de auteursrechten aan deze instantie overdraagt. Hij doet dit, vanuit de onbaatzuchtige gedachte, dat het fotografische werk dat hij in Drenthe maakte, openbaar toegankelijk moet worden gemaakt voor hedendaags algemeen gebruik, maar zeker ook voor generaties, die na ons komen, zodat die zich desgewenst een beeld kunnen vormen van het verleden, waarin wij leven.

Dit jaar viert Sake zijn veertigjarig jubileum als professioneel fotojournalist en wordt hij 60 jaar. Uitgeverij Koninklijke Van Gorcum in Assen presenteert daarom in dit boek een beeldende impressie van Sake's werk, waarin het dagelijks leven in Drenthe in de jaren tachtig van de vorige eeuw centraal staat. Sake maakte deze foto's, in een tijd, waarin er nog geen digitale camera's bestonden. Hij ontleende de titel: 'De zilvermijnen van Drenthe', dan ook aan het chemische proces waarmee de foto's indertijd uit de ontwikkelbaden in zijn donkere kamer tevoorschijn kwamen en waarbij het scheikundig element zilver een belangrijke rol vervulde.

Het gaat hier om een fraai tijdsdocument, waarin de Drentse werkelijkheid van de jaren tachtig in sprekende zwart-wit foto's tot leven komt. De tijd gaat snel. Wie herinnert zich de jaren tachtig nog, toen er weinig verkeer op de A28 was, het openbaar bestuur hoofdzakelijk uit mannen in nette pakken bestond en fotojournalistiek nog een gerespecteerd vak voor professionals was?

De komst van het internet, met daaraan gekoppeld de mobiele telefonie en digitale fotografie, heeft ertoe geleid dat vrijwel iedereen tegenwoordig een modern fototoestel op zak heeft. Dagelijks worden er miljoenen kleurenfoto's gemaakt en beroepsfotografen moeten concurreren met talentvolle hobbyisten, die hun plaatjes gratis of tegen zeer lage tarieven op de markt brengen. Analoge fotografie is, als gevolg van de digitale revolutie, een romantisch rudiment uit een vervlogen tijd geworden.

Sake houdt echter, hoewel hij beroepsmatig op hoog niveau gespecialiseerd is in digitale fotografie, zeer bewust het analoge camera-vakwerk in ere, waarbij voor hem zwart-wit fotografie in principe centraal staat. Van tijd tot tijd levert dat fotografische juweeltjes op, die zijn status als kunstzinnige, beschouwende en vaak humorvolle vakman, maar daarnaast ook als alerte allround fotojournalist, alleen nog maar versterken.

Als verslaggever-redacteur van de dagbladen van de toenmalige Drents Groningse Pers, heb ik Sake Elzinga, te beginnen in de jaren tachtig waarin hij de foto's in dit boek maakte, leren kennen als een integere fotojournalist. Hij deed zijn werk vanuit de warm-menselijke betrokkenheid, die zijn persoonlijkheid kenmerkt.

Hij was en is zowel een scherpzinnig-analyserend fotograaf, als een gevoelig observerend kunstenaar. Zijn oprechte en vaak intense betrokkenheid gaat daarbij nooit ten koste van zijn journalistieke onafhankelijkheid. Ik bewaar goede herinneringen aan de tijd waarin ik met Sake samenwerkte en beschouw het als een eer dat ik dit voorwoord mocht schrijven. Sake Elzinga bewijst met deze foto-series weer eens, dat hij een visuele geschiedschrijver van formaat is.

Assen, november 2019 – **Ab Drijver**

1988 - Havelte
Demonstratie tegen aanwezigheid legerplaats

